ТҮСІНІК ХАТ

Өскелең жас ұрпақты рухани-адамгершілік қасиетке баулу, тәрбиелеу – барлық кезеңде өзекті. Біздің келешегіміз – жас ұрпақ, ал ұрпақ тәрбиесі адамзаттың мәңгілік тақырыбы. Ел ертеңі болар бүгінгі балалар мен жасөспірімдерді тәрбиелеу, әлеуметтік тұрғыдан барынша қамтамасыз ету, толыққанды білім алуына жағдай жасау, олардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау Қазақ елінің ұлттық саясатының басты бағыттарының бірі. Тәрбие мен оқыту өзара тығыз байланысты, бір бірінен бөліп алуға болмайтын біртұтас процесс. Білім беру ұйымдарындағы тәрбие пән мазмұны, сынып сағаттарының және мектептен, сыныптан тыс қосымша білім беру мазмұны арқылы жүзеге асады. Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы қасиетті Түркістан қаласы, Түркі елінің шаңырағында өткізілген «Әділетті Қазақстан - Адал азамат» атты II Ұлттық құрылтайда сөйлеген сөзінде: «Адал азаматқа тән қасиеттер әрбір жастың бойынан табылуы керек, ұрпақтың бойында жаман әдет болса, бұл үлкендердің кінәсі»- дей келе, Әділетті Қазақстанды құру үшін: бүкіл қоғам болып жұмылу керектігін: - ең бастысы, әр азаматтың сана-сезімі жаңғыруы қажеттігін; - халқымыздың дүниетанымы және өмірлік ұстанымдары өзгеруге тиіс екендігін; - әйтпесе, басқа реформаның бәрі бекер болатындығын нақты атап өтті. «Біртұтас тәрбие бағдарламасы» – ұлттық, адами құндылықтарға негізделген. Бұл құжатта білім беру ұйымдарындағы тәрбие жұмысын толыққанды жүзеге асыру үшін білім алушылардың бойында қалыптастырылуы тиіс құндылықтар мен тәрбиенің мақсаты, міндеттері айқындалады. Жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарды бойына сіңірген, әлемдік озық білімді игерген саналы азаматты тәрбиелеу мақсаты көзделеді.

«Біртұтас тәрбие бағдарламасының» мақсаты:

Жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарды бойына сіңірген еңбекқор, адал, саналы, жасампаз азаматты тәрбиелеу.

Міндеттері:

1. Ата-ананың өсиетін тыңдауға, отбасы татулығы мен берекесін қадірлеуге, перзенттік парызын өтеуге тәрбиелеу.
2. Ұлттық мұраны қастерлеуге, қазақ тілін, мемлекеттік рәміздерді құрметтеуге, татулық, келісім, ынтымақ және ел бірлігін сақтауға, отаншылдық пен мемлекетшілдікке тәрбиелеу.
3. Жақсылыққа, игілікке бой түзеуге, абыройлыболуға, ар-ұждан, намыс, жауапкершілік, мейірімділік, қамқорлық пен Ұсыным әділдік қасиеттерін жоғары ұстауға баулу және құқықтық мәдениетін қалыптастыру.
4. Денсаулықты қадірлеуге, салауатты өмір салтын ұстануға, ойдың тазалығын және эмоционалды тұрақтылыққа баулу.
5. Табиғатқа, табиғи мұраға ұқыптылықпен қарауға және табиғи ресурстарды үнемді әрі тиімді қолдануға тәрбиелеу және еңбекқорлыққа баулу.

Күтілетін нәтиже:

1. Ата-анасын сыйлайды, перзенттік парызын түсінеді, «қарашаңырақ», «жеті ата», «тектілік» ұғымдарының маңызын бағалайды, отбасы татулығы мен берекесін қадірлейді.
2. Отаншыл, мемлекетшіл, намысшыл, халқына адал қызмет етуді, мемлекет тәуелсіздігін және елі мен жерінің тұтастығын қорғауды борышым деп санайды жәнеұлттық мәдениетті құрметтейді, салт-дәстүрлерді біледі, оны сақтайды.
3. Әр ісіне, қадамына жауапкершілікпен қарайды, әдепті және мейірімді, сөзінеберік, ісіне адал, кішіге ізет, үлкенге құрмет көрсетеді, ар-ұятты жоғары бағалайды.
4. Жан мен тән тазалығын сақтайды, дұрыс тамақтану мәдениетін түсінеді, эмоционалды жай-күйін басқарады.
5. Тұратын үйін, ауласын, қаласын таза ұстайды, қоғамдық орынға және қоршаған ортаға ұқыптылықпен қарайды, табиғатқа жанашыр және туған жердің қайталанбас ерекшелігін және оныңбірегей болмысын таниды және адал еңбекті жоғары бағалайды.

Ұлттық құндылықтар: ҰЛТТЫҚ МҮДДЕ, АР-ҰЯТ, ТАЛАП.

Ұлттық мүдде құндылығы:
- Қазақстан мемлекеттілігін нығайтуға ат салысу;
- Қазақстанның оңтайлы имиджін калыптастыруға белсенді үлес қосу;
- Ұлттық мұраға ұқыпты қарау;
- Қазақ тілінің қолдану аясын кеңейту;
- Қазақстан мүддесіне қызмет етуге ұмтылу;
- Қоғам игілігі үшінқызмет ету;
- Қазақстанның қауіпсіздігін қамтамасыз етуге дайын болу;
- Ұлттық мәдениетті дәріптеу;

Күтілетін нәтижесі:
- Отаншыл, мемлекетшіл және намысшыл
- Мемлекеттік рәміздерді қадірлейді
- Елінің тарихын құрметтейді
- Ұлттық мирасты, мәдениетті дәріптейді

Ұсыным - Құқықтық және экологиялық мәдениеті жоғары

Ар-ұят құндылығы:
- Академиялық адалдық қағидатын қолдау;
- Адал еңбекті құрметтеу;
- Сөзіне берік, ісіне адал болу;
- Халқына адал қызмет ету
- Әдеп нормаларын ұстану;
- Шешім қабылдай білу және жауапкершілікті сезіну;
- Достарына, сыныптастарына, отбасы мүшелеріне қамқор болу, мейірімділік таныту;
- Өзін отбасының, сыныптың, мектептің, қоғамның, Отанның бір мүшесі екенін сезіну.

Күтілетін нәтижесі:
- Ар-ұят, адалдықты жоғары бағалайды;
- Сөзіне берік, ісіне жауапкершілік танытады;
- Ата-анасына сүйіспеншілікпен қарайды;
- Достарын, сыныптастарын сыйлайды;
- Кішіге ізет, үлкенге құрмет көрсетеді.

Талап құндылығы:
- Сыни және креативті ойлау;
- Жеке және командамен жұмыс істей білу;
- Білуге, жаңаны тануға құштар болу;
- Физикалық белсенді болу;
- Салауатты өмір салтын ұстану;
- Технологиялық және цифрлық дағдыларды ілгерілету;
- Дұрыс қарым-қатынас орната білу;
- Уақыт пен қаржыны тиімді жоспарлау.

Күтілетін нәтижесі:
- Жан мен тән тазалығын сақтайды;
- Дұрыс тамақтану мәдениетін түсінеді;
- Қоршаған орта тазалығын сақтайды;

Ұсыным - Ақпараттық, медиа және қаржылық сауаттылық; - Ізденімпаз, жасампаз тұлға.
Бағдарлама аясында жүзеге асырылатын жобалар:
1. «Оқуға құштар мектеп»
2. «Балалар және театр»
3. «Еңбегі адал жас өрен» (Еріктілермен жұмыс)
4. «Ұшқыр-ой алаңы»
5. «Жеткіншектің жеті жарғысы»
6. «Ұлттық мектеп лигасы»
7. «Ғаламтор қауіпсіздігі»
8. «Төрт тоқсан-төрт өнер»
9. «9 ай - 9 іс-шара»
10. «Ата-аналар мектебі»

Бастауыш сыныптар бойынша ұсынылатын индикаторлар (1-4 сыныптар)

«ҰЛТТЫҚ МҮДДЕ»

- Ұлттық мәдениетті дәріптеу;
- Қазақ тілінің қолдану аясын кеңейту;
- Ұлттық мұраға ұқыпты қарау;

«АР-ҰЯТ»

- Әдеп нормаларын ұстану;
- Өзін отбасының, сыныптың, мектептің, қоғамның, Отанның бір мүшесі екенін сезіну;
- Адал еңбекті құрметтеу;

«ТАЛАП»

- Дұрыс қарым-қатынас орната білу;
- Салауатты өмір салтын ұстану;
- Білуге, жаңаны тануға құштар болу;

ҚЫРКҮЙЕК – БІЛІМ АЙЫ

- *1 қыркүйек-Білім күні, сынып сағаттары*
- *5 қыркүйек- А.Байтұрсынұлының туған күніне арналған «Тіл тазалығы» тақырыбындағы шаралар*
- *Шығыс мұсылмандарының рухани тәлімгері және діни жетекшісі, ақын, ойшыл, ғұлама Қожа Ахмет Ясауидіңтуғанына 930 жыл*
- *Қазақ әдебиетінің XX ғасырдағы жарық жұлдыздарының бірі, жазушы, драматург Жазушы Оралхан Бөкейдіңтуғанына 80 жыл*

№	Іс-шараның атауы	Аяқталунысаны	Жауаптылар	Орындалу мерзімі
	ҚҰНДЫЛЫҚТАР: ТАЛАП, АР-ҰЯТ, ҰЛТТЫҚ МҮДДЕ (ОТАН)			
1	1 қыркүйек - білім күні *«Мектеп – мейіріммекені»*	Әлеуметтік желіге жариялау	Сынып жетекші	1.09.2023
2	«Тілі бірдің – туы бір» 5 қыркүйек- А.Байтұрсынұлының туған күніне арналған сағат	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	4.09.2023
3	«Отбасы – бақыт мекені»	Әлеуметтік желіге жариялау	Сынып жетекші	11.09.2023
4	«Адал азамат – әділеттіҚазақстан» *(«Еңбегі адал жас өрен» жобасы)* *(Жол жүру ережесін білеміз бе?)*	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	18.09.2023
5	«Мектеп – мейірбандықмекені» *(«Өзіңе және өзгеге жақсылық жаса» жобасы)*	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	29.09.2023

ҚАЗАН – АЛАШ АЗАМАТТАРЫН ҰЛЫҚТАУ АЙЫ

- *1 қазан - Қарттар күні*
- *5 қазан – Мұғалімдер күні*
- *25 қазан – Республика күні*
- *Қазақ жазушысы, қоғам қайраткері, Қазақстанның еңбек сіңірген мұғалімі Спандияр Көбеевтің туғанына 145жыл*
- *Алаш жұртының әйгілі перзенті, көрнекті қазақ ақындарының бірі, фольклоршы, ғұлама ғалым Мәшһүр - ЖүсіпКөпеевтің туғанына 165 жыл*
- *Ақын, жазушы, философ, тарихшы, композитор Шәкәрім Құдайбердіұлының туғанына 165 жыл*
- *Қазақ тың көрнекті жазушысы, драматург, публицист, қазақ әдебиетін қалыптастырушылардың бірі ЖүсіпбекАймауытовтың туғанына 135 жыл*
- *Алаш қозғалысының қайраткері, ақын, қазақ әдебиетінің жарық жұлдызы Мағжан Жұмабаевтың туғанына 130жыл*
- *Қазақ халқының XX ғасыр басындағы аса көрнекті ақын-жазушысы, ақыл-ойшысы, демократ ақыныСұлтанмахмұт Торайғыровтың туғанына 130 жыл*
- *Ақын, жазушы, көрнекті мемлекет және қоғам қайраткері Сәкен Сейфуллиннің туғанына 130 жыл*

№	Іс-шараның атауы	Аяқталунысаны	Жауаптылар	Орындалу мерзімі
ҚҰНДЫЛЫҚТАР: ТАЛАП, АР-ҰЯТ, ҰЛТТЫҚ МҮДДЕ (ОТАН)				
1	«Ұстаз! Сіздің алдыңызда » *(«Оқуға құштар мектеп» жобасы)*	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	2.10.23
2	«Бір отбасы – біркітап» *(«Балаларкітапханасы» жобасы)* *(Білім алушылардың топпен және қатармен жүру ережелері.)*	Әлеуметтік желіге жариялау	Сынып жетекші	9.10.23
3	«Адалдық –атадан қалған мұра» ұрпақтар сабақтастығын насихатау *(«Еңбегі адал жасөрен» жобасы)*	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	16.10.23
4	«Қазақстан – туған елім, ұлы өлкем!»	Әлеуметтік желіге жариялау	Сынып жетекші	23.10.23

ҚАРАША – ПОЭЗИЯ АЙЫ

- *15 қараша - Ұлттық валюта күні*
- *Күзгі демалыс*

№	Іс-шараның атауы	Аяқталуысаны	Жауаптылар	Орындалу мерзімі
	ҚҰНДЫЛЫҚТАР: ТАЛАП, АР-ҰЯТ, ҰЛТТЫҚ МҮДДЕ (ОТАН)			
1	«Әкеге-ізет, анаға –құрмет» *(«Еңбегі адал жасөрен» жобасы)*	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	6.11.23
2	15 караша - Ұлттык валюта күні	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	13.11.23
3	«Оян, ар мен адалдық»*(«Еңбегі адал жас өрен» жобасы)*	Құжаттар жинау	Сынып жетпкші	20.11.23
4	«Отбасылық дәстүрлер» отбасықұндылықтарын насихаттау *(«Ғаламтор қауіпсіздігі» жобасы)*	Әлеуметтік желіге жариялау	Сынып жетекші	27.11.23

ЖЕЛТОҚСАН – «ҚАЗАҚСТАН - ҰЛЫ ДАЛА ЕЛІ»

- *16 -17 желтоқсан-Тәуелсіздіктің 32 жылдығы*

№	Іс-шараның атауы	Аяқталуысаны	Жауаптылар	Орындалу мерзімі
	ҚҰНДЫЛЫҚТАР: ТАЛАП, АР-ҰЯТ, ҰЛТТЫҚ МҮДДЕ (ОТАН)			
1	«Тарих пен тілтамырлас» *(«Жеткіншектің Жетіжарғысы» жобасы)* *(Жол жағдайларын мәкетте (пішімде) талдау. Арнайы авто алаңда өткізілетін тәжірибелік сабақтар)*	Әлеуметтік желіге жариялау	Сынып жетекші	4.12.23
2	«Тәуелсіз елім – Қазақстаным!»	Әлеуметтік желіге жариялау	Сынып жетекші	11.12.23
3	«Отбасы – тәрбиеніалтын бесігі» *(«Тоғыз айға тоғызшара» жобасы)*	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	18.12.23
4	«Салауатты ұрпақ – ел тірегі»	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	25.12.23

ҚАҢТАР – «ҰЛТТЫҚ КОД» айы

- *Қысқы демалыс*

№	Іс-шараның атауы	Аяқталуысаны		Орындалу мерзімі
	ҚҰНДЫЛЫҚТАР: ТАЛАП, АР-ҰЯТ, ҰЛТТЫҚ МҮДДЕ (ОТАН)			
1	«Мен оқыған біртегі» *(«Оқуға құштар мектеп» жобасы)*	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	8.01.24
2	«Ар-ұят және жауапкершілік»	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	15.01.24
3	Туған өлке ақындарының шығармалары *(«Жеткіншектің Жетіжарғысы» жобасы)*	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	22.01.24
4	«Мейірімділік құндылығы»	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	29.01.24

АҚПАН – ОҚУҒА ҚҰШТАРЛЫҚ АЙЫ

№	Іс-шараның атауы	Аяқталу нысаны	Жауаптылар	Орындалу мерзімі
	ҚҰНДЫЛЫҚТАР: ТАЛАП, АР-ҰЯТ, ҰЛТТЫҚ МҮДДЕ (ОТАН)			
1	«Мақал – сөздіңазығы, жұмбақ – ойдыңқазығы» *(«Балалар кітапханасы»жобасы)*	Әлеуметтік желіге жариялау	Сынып жетекші	5.02.24
2	«Үйрен жақсыдентен..» *(«Ата-аналар мектебі» жобасы)*	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	12.02.24
3	«Тарихқа тағзым»*(«Жеткіншектің Жеті жарғысы» жобасы)*	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	19.02.24
4	«Сен және Заң» *(«Жеткіншектің Жеті жарғысы»жобасы)*	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	26.02.24

МАМЫР-БЕЙБІТШІЛІК ПЕН ТАТУЛЫҚ АЙЫ

- *1 мамыр-Қазақстан халықтарының бірлігі күні*
- *7 мамыр-Отан қорғаушылар күні*
- *9 мамыр-Жеңіс күні*
- *31 мамыр - Саяси қуғын-сүргін және ашаршылық құрбандарын еске алу күні*
- *Ақын, жазушы, философ, тарихшы, композитор Шәкәрім Құдайбердіұлының туғанына 165 жыл*

№	Іс-шараның атауы	Ұйымдастыру түрі	Аяқталу нысаны	Орындалу мерзімі
ҚҰНДЫЛЫҚТАР: ТАЛАП, АР-ҰЯТ, ҰЛТТЫҚ МҮДДЕ (ОТАН)				
1	«Ұлттар достастығы» *(«Балалар кітапханасы»)*	Әлеуметтік желіге жариялау	Сынып жетекші	29.04.24
2	«Жеңіс деген шат күлкісібаланың» *(«Жеткіншектің Жетіжарғысы» жобасы)*	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	6.05.24
3	«Тәрбиенің кайнар көзі – отбасы» Қорытынды сабақ	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	13.05.24
4	«Менің кіші отанымнынкартасы» *(«Ұлттық мектеп лигасы»)*	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	20.04

НАУРЫЗ – ҰЛТТЫҚ САЛТ-ДӘСТҮРДІ ДӘРІПТЕУ айы

- *1 наурыз – Алғыс айту күні*
- *8 наурыз – Халықаралық әйелдер күні*
- *21, 22, 23 наурыз – Наурыз мейрамы*
- *27 наурыз – Дүниежүзілік театр күні*

№	**Іс-шараның атауы**	**Аяқталу нысаны**	**Жауаптылар**	**Орындалу мерзімі**
	ҚҰНДЫЛЫҚТАР: ТАЛАП, АР-ҰЯТ, ҰЛТТЫҚ МҮДДЕ (ОТАН)			
1	«Бәрі де, **Ана**, бір өзіңнен басталды»*(«Ата-аналар мектебі» жобасы)*	Әлеуметтік желіге жариялау	Сынып жетекші	4.03.24
2	«Адалдық-адамдықтың белгісі» *(Жеткіншектің ЖетіЖарғысы» жобасы)* *(Темір жол өткелері.)*	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	11.03.24
3	«Наурыз – берекенің бастауы!»	Әлеуметтік желіге жариялау	Сынып жетекші	18.0,3.24

СӘУІР– ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МӘДЕНИЕТ айы

- *12 сәуір - Ғылым күні*

№	**Іс-шараның атауы**	**Аяқталунысаны**	**Жауаптылар**	**Орындалу мерзімі**
	ҚҰНДЫЛЫҚТАР: ТАЛАП, АР-ҰЯТ, ҰЛТТЫҚ МҮДДЕ (ОТАН)			
1	«Ұлттық киім –ұрпаққа мұра» *(«Ата-аналар мектебі» жобасы)*	Әлеуметтік желіге жариялау	Сынып жетекші	1.04.24
2	«Отбасыммен біргеөткізген қуаныштықүндерім!» *(«Ата-аналармектебі» жобасы)* *(Жарақаттар кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету біліктілігін арттыру.)*	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	8.04.24
3	«Өрле Қазақстан» *(«Жеткіншектің Жеті жарғысы»жобасы)*	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	15.04.24
4	«Тиімді әрі пайдалытамақтану негізі» *(«Ата-аналар мектебі» жобасы)*	Құжаттар жинау	Сынып жетекші	22.04.24

«Бекітемін»
Мектеп директоры
__________ Барасаев Б.К.
«31» ___08___ 2023 ж

«Келісемін»
Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары
__________ Калиева Г.Ж.

ӘБ отырысында ҚАРАЛДЫ
Хаттама №1 «29» 08 2023 ж

«АҚШАТАУ ОРТА МЕКТЕБІ» КММ
«БІРТҰТАС ТӘРБИЕ БАҒДАРЛАМАСЫН» ІСКЕ АСЫРУ БОЙЫНША 2023-2024 ОҚУ ЖЫЛЫНА АРНАЛҒАН 4 СЫНЫП ЖЕТЕКШІСІ АХАНОВА ЖАЗИРАНЫҢ ЖЫЛДЫҚ ЖОСПАРЫ

Ақтөбе қаласы 2023 жыл